

Gouden vierkante meter aan de VOC-kade

Komend voorjaar wordt de “Gouden vierkante meter aan de VOC-kade van studio RAAAF onthuld. Het kunstwerk van de broers Erik en Ronald Rietveld mag gezien worden als een aanklacht tegen ongebreidelde winstbejag: de strijd tegen de ‘VOC-mentaliteit’.

“Het kunstwerk moest een link hebben met wat dit terrein ooit was”, zegt Ronald in het restaurant van Intel Hotel Landmark, dat uitzicht biedt op de VOC-kade. “In de Gouden Eeuw – niet *mijn* term, want het is een vreselijke term omdat er een duistere keerzijde aanzit – werden hier de VOC-schepen getimmerd. Die gingen de hele wereld over voor kruiden en specerijen. Daarmee werd veel geld verdiend. Ik wilde juist dát aspect van winstbejag blootleggen. Want geld is wat mensen daadwerkelijk drijft om naar de andere kant van de wereld toe te zeilen.”

Fundalisering

“Nu is het de VOC-kade zelf die is gekapitaliseerd en onbetaalbaar is worden voor gewone Amsterdammer. Dáár gaat dit kunstwerk over, de gouden vierkante meter; de handel in vierkante meters in plaats van kruiden en specerijen. Het legt een link tussen winstbejag door de eeuwen heen en wat zich nu in het wonen manifesteert. Het is de ‘fundalisering’ van de maatschappij: het denken in vierkante

meters, in opbrengst in plaats van wonen. Niet in liefde voor een plek, betrokkenheid met je buurt, publieke ruimte, nee: winstbejag op één. Die typische VOC-mentaliteit. Dat vind ik als echte Amsterdammer – dat mag ik na dertig jaar wel zeggen – zéér pijnlijk. Daar komt bij, dat als het ongebreidelde winstbejag zo doorgaat, dit enorm bijdraagt aan klimaatverandering, met een zeespiegelstijging tot gevolg. En dan is het nog maar de vraag wat die gouden vierkante meters waard zijn over 150 jaar. Daarom komt het kunstwerk net onder water te liggen.”

Werkspoorhal

De ironie wil dat het kunstwerk pal tegenover de Werkspoorhal komt te liggen. Ronald: “Ik vind het bijzonder triest dat deze fantasti-

sche hal, wat een publieke ruimte zou moeten zijn voor iedereen, een cruciale schakel in verbinding, nu wordt opgeofferd voor commercieel gewin. Pijnlijk! In de negentiende eeuw stonden rijke investeerders nog aan de wieg van de sociale woningbouw voor de arbeidende klasse. Op de fundamenten van de VOC op Oostenburg verscheen notabene de eerste sociale woningbouw. Nu zie je investeerders die alleen maar komen halen. Eigenlijk is dát exact waar de gouden vierkante meter over gaat.”

Meer informatie?

www.raaaf.nl

Vragen, opmerkingen?

Heeft u vragen, suggesties of opmerkingen naar aanleiding van dit journaal? Neem dan contact op met Arnold Korporaal, eindredacteur: arnoldkorporaal@icloud.com

Colofon

Het Petersburgjournaal is een uitgave van stadsdeel Centrum. Dit journaal is ook te zien op: <https://overdebrug-oostenburg.nl>

Eindredactie Arnold Korporaal
Fotografie Jos Heijnen (tenzij anders vermeld)
Ontwerp Van Alst grafisch ontwerp, Amsterdam
Druk RaddraaierSSP, Amsterdam
Oplage 9.300

Deze uitgave is gedrukt op FSC papier, chloorvrij gebleekt en bedrukt met plantaardig inkt en op een alcoholvrije drukpers. Aan de inhoud van het Petersburgjournaal kunnen geen rechten worden ontleend.

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘